

ГІСТАРЫЧНЫ СТАРТ

«Кожныя дзесяць мінут у Савецкім Саюзе ўводзіцца ў строй прадпрыемства або цэх». У гэтых некалькіх радках, узятых з друку, можа, самы яскравы доказ таго, чаго дасягнула Савецкая ўлада за 48 год свайго існавання.

Ніводная капіталістычная краіна ў самыя бурныя гады свайго развіцця не магла пахваліцца такімі лічбамі. Калі б хто да Кастрычніцкай рэвалюцыі сказаў, што наша краіна так цудоўна будзе развівацца, яго б палічылі фантазёрам.

Людзі, якім непрыймае чуць аб поспехах Савецкай краіны, з раздражненнем гавораць:

— Калі б не было Кастрычніцкай рэвалюцыі, Расія таксама не стаяла б на ўзроўні 1913 года.

Можна згадзіцца, не стаяла б, але мы з упэўненасцю можам сказаць, што рускі чалавек не быў бы першым у космасе і ў дзесяць мінут адно буйное прадпрыемства не ўваходзіла б у строй. Ці ж мала існуе цяпер такіх адсталых краін, якія былі ў 1913 годзе на ўзроўні царскай Расіі? Яны і цяпер засталіся амаль на тым жа ўзроўні. Вялікі Кастрычнік даў былой адсталай краіне магутны штуршок да паспяховага, небывалага ў свеце гістарычнага старту ў будучыню.

Часам кажучь і так:

— Добра, згодны. Тэхнічны поспех у вас сапраўды вялікі. Вы будзеце буйныя электрастанцыі, гіганты-заводы, выкарыстоўваеце ў мірных мэтах атамную энергію, выпускаеце цудоўныя трактары, самалёты, аўтамабілі, станкі, паточныя лініі... Але вашы людзі горш апрануты, чым на Захадзе.

Горш? Можна, так было некалькі год таму назад. Цяпер гэтая справа на вагах, нам здаецца, неяк зраўнялася. Заўважаюць гэта і нашы замежныя госці. Цікавую думку выказаў у амерыканскім часопісе «Джуіш карэнтс» рэдактар яго містэр Пеўзнер, які сёлета быў з групай турыстаў у Савецкім Саюзе, у тым ліку і ў Мінску. У Адэсе ён выпадкова падслухаў размову дзвюх савецкіх грамадзянак. Адна з іх, пажылая жанчына, кінуўшы ў бок групы амерыканскіх турыстаў, сказала:

— Паглядзі, як бедна яны апрануты...

Пеўзнер піша далей, што, пачуўшы гэта, ён зірнуў на сваіх сяброў па падарожжы і знайшоў, што яны апрануты, на яго погляд, зусім нармальна. І ён тады падумаў: «Надышоў ужо дзень, калі вопратка амерыканцаў не здзіўляе».

А быў час, калі замежны госць здзіўляў. На яго глядзелі ў нас з цікавасцю, а калі наш хлопец або дзяўчына апраналіся крыху лепш, казалі: «Выглядае, як іншаземец».

Мы не сцярджаем, што дасягнулі ўзроўню жыцця, які б нас задавальняў. Мы ведаем, што нам трэба яшчэ шмат добрага адзнення, нам трэба яшчэ больш жылых дамоў і прадпрыемстваў бытавога абслугоўвання. Але мы дасягнулі цяпер такога ўзроўню, калі нам патрэбна не ўвогуле адзежа, ежа і дах над галавой. Гэта ў нас ёсць даўно, хоць мы і больш за ўсіх пацярпелі ў час вайны. Мы дамагаемся, каб быў яшчэ багацейшы стол, з густам шывятага вопратка і ўтульнай кватэры. І мы з кожным годам у гэтым напрамку робім усё больш і больш поспехаў.

Неяк неўзабаве пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі Ленін гаварыў, што ўзяць уладу рабочым і сялянам у свае рукі, зруйнаваць стары лад — яшчэ не самае цяжкае. Самае цяжкае — збудаваць жыццё на зусім новых у гісторыі справядлівых асновах. Царызм пакінуў нам у спадчыну, апрача эканамічнай адсталасці, невучтва, нацыянальную варожасць, прыватна-ўласніцкія звычкі. Трэба было гэтым жа самым людзям, з усімі іх недахопамі і звычкамі, будаваць новае грамадства і адначасова перабудоўваць і саміх сябе. Ці трэба даводзіць, што ў такіх умовах маглі быць памылкі, і часам вельмі балючыя. Вядома, што непрыяцелі нашага ладу, ладу працоўных, усё рабілі, каб выкарыстаць нашы недахопы, памылкі ў мэтах кампраметацыі сацыялістычнай сістэмы. Але за 48 год існавання Савецкай улады наёмным пісакам і брахунам, нягледзячы на старанную іх працу, не ўдалося забіць веру працоўных у сацыялізм, пад сцягам якога жыве ўжо трэця частка чалавецтва. Бо сіла ідэй сацыялізма, ідэй марксізма-ленінізма настолькі вялікая, прывабная і пераканаўчая, што знішчыць іх у сэрцах чалавецтва нельга, нягледзячы на тую памылкі, якія меліся і маюцца ў ажыццяўленні гэтых ідэй. Вось чаму Савецкая краіна перамагла ў гады імперыялістычнай інтэрвенцыі, у грамадзянскай і Айчынай войнах.

«Савецкі Саюз уяўляе сабою дынамічнае грамадства, якое рухаецца наперад», — пісаў рэдактар вышэй памянёнага часопіса. Такі вывад зробіць кожны замежны турыст, калі ён здольны хоць у нейкай ступені асэнсаваць сучаснае наша жыццё.

А што датычыцца нашых сяброў — землякоў, то яны, радуясь ўсяму дасягнутаму за 48 год Савецкай улады, у дзень нараджэння Савецкай улады скажуць:

— Слава Вялікаму Кастрычніку! Слава вялікаму савецкаму народу — доблеснаму будаўніку камунізма, мужнаму барацьбіту за мір і шчасце ўсіх людзей на зямлі!

У некалькі радкоў

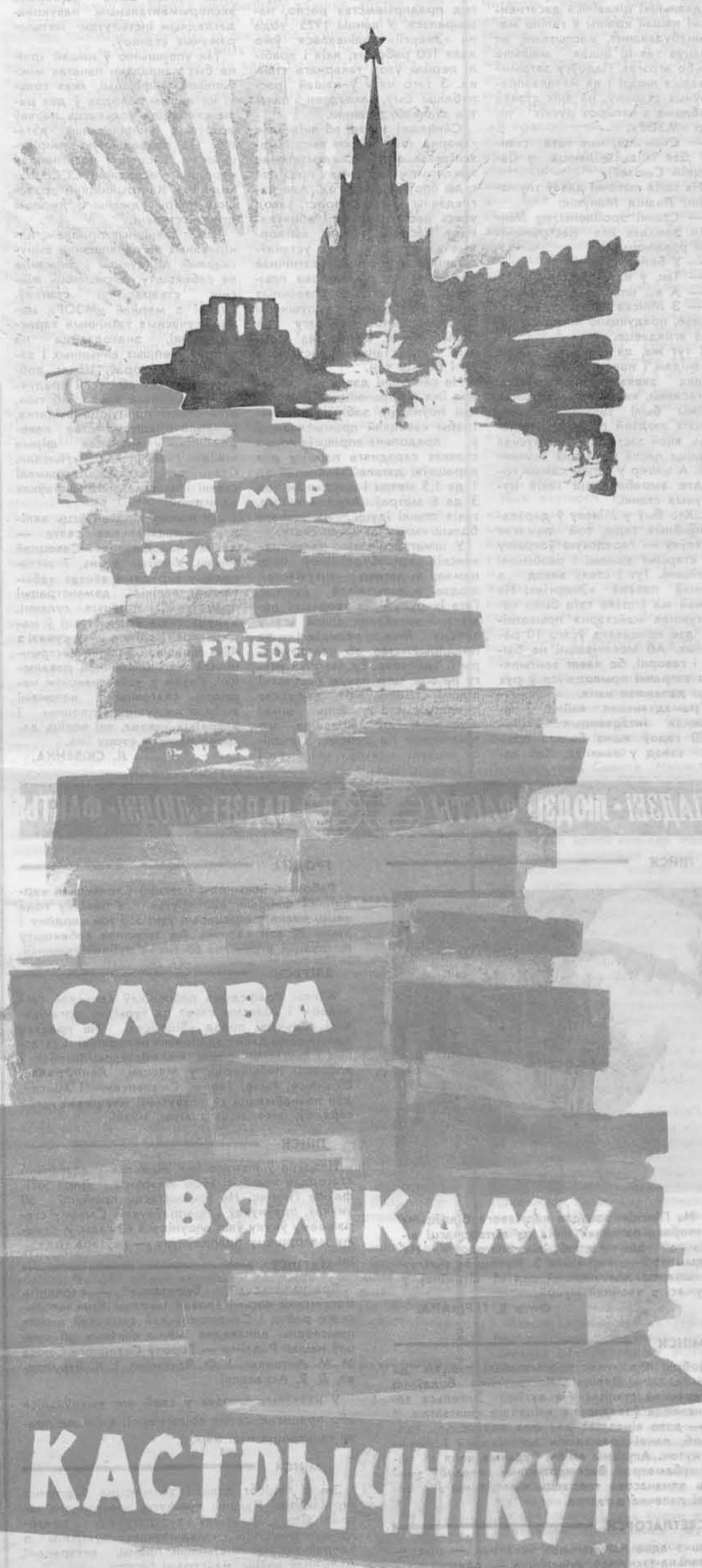
— Савецкі Саюз выпускае цяпер амаль 20 працэнтаў сусветнай прамысловай прадукцыі, гэта значыць больш, чым Англія, Францыя і ФРГ, разам узятыя.

— У 1964 годзе ў СССР было здабыта 554 мільёны тон сталі. Гэта на 522,7 мільёна тон больш, чым у 1917 годзе.

— 242 мільёны тон нафты здабудуць у гэтым годзе савецкія нафтавікі. У 1917 годзе Расія здабывала 9 год 8,8 мільёна тон нафты.

— 2,9 мільёна тон чыгуны ў год выплаўлялася ў Расіі ў 1917 годзе. У мінулым годзе яго выплаўлялі ў Савецкім Саюзе 62,4 мільёна тон.

— Валавая прадукцыя прамысловасці ў мінулым годзе ў параўнанні з 1913 годам узрасла ў нашай краіне прыкладна ў 50 разоў.

КАСТРЫЧНІКУ!

У дзень 48-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі сардэчна віншваем нашых шчырых сяброў—землякоў. Жадаем добрага здароўя і асабістага шчасця.

СЭРЦУ ДАРАГОЕ ІМЯ

На міжнароднай прамысловай выстаўцы ў югаслаўскім горадзе Заграбе ў савецкім павільёне было мнагалюдна. Наведвальнікі цікавіліся дасягненнямі нашай краіны ў галіне машынабудавання, распытвалі, як працуе тая ці іншая машына альбо агрэгат. Падоўгу затрымліваліся людзі і ля металаапрацоўчых станкоў, на якіх стаяла эмблема з чатырох рускіх літар «МЗОР».

— Скажыце, чые гэта станкі? Дзе іх вырабляюць у Савецкім Саюзе?

На такія пытанні даваў тлумачэнні Леанід Манулік:

— Станкі зроблены на Мінскім заводзе імя Кастрычніцкай рэвалюцыі.

— У Беларусі?

— Так, у нас у Беларусі.

— А вы што, самі з Мінска?

— З Мінска і працую на заводзе, прадукцыю якога вы зараз аглядаеце.

І тут жа, ля стэндаў, паміж Леанідам і наведвальнікамі нярэдка завязвалася гаворка. Югаславы, якія ў гады апошняй вайны былі таварышамі савецкіх людзей па зброі, ведаюць, якой засталася беларуская сталіца пасля выгнання акупантаў. А цяпер у гэтым самым горадзе вырабляюцца такія цудоўныя станкі.

...Хто быў у Мінску ў дарэвалюцыйныя гады, той памятае Ляхаўку — гарадскую ўскраіну са старымі дамамі і разбітымі вуліцамі. Тут і стаяў завод з гучнай назвай «Энергія». На самай жа справе гэта была саматужная майстэрня прыватніка, дзе працавала ўсяго 10 рабочых. Аб механізацыі не было і гаворкі, бо нават вентылятар вагранкі прыводзіўся ў рух пры дапамозе каня.

Грамадзянская вайна і замечная інтэрвенцыя 1919—1920 гадоў яшчэ больш прывялі завод у заняпад. Каб ад-

навіць яго, людзям даводзілася пачынаць усё спачатку. Збіралі інструмент, для ліцейкі шукалі металам. З году ў год прадпрыемства расло, пашыралася. У канцы 1925 года на «Энергіі» налічвалася ўжо каля 100 рабочых, якія і зрабілі першы ўзор такарнага станка. З таго часу ў нашай рэспубліцы быў пакладзены пачатак станкабудаванню.

Сённяшні завод, аб якім ідзе гаворка, гэта буйное высокамаханізаванае і аўтаматызаванае прадпрыемства, якому праз два гады споўніцца 60 год. Але нягледзячы на свой узрост, завод увесь час маладзее і абнаўляецца. Растуць новыя вытворчыя карпусы, у цэхах устанавліваецца найноўшае тэхнічнае абсталяванне. Дастаткова прывесці такі факт. У даваенныя часы самы буйны вышчыны завод станок меў вагу не больш 9 тон. Цяпер жа асобныя тыпы станкоў дасягаюць 50 і больш тон.

На сённяшні дзень мінскі завод імя Кастрычніцкай рэвалюцыі поўнаасцю забяспечвае патрэбы савецкай прамысловасці ў прадольна-апрацоўваючых станках сярэдняга памеру для апрацоўкі дэталей шырынёй ад 1 да 1,5 метра і даўжынёй ад 3 да 6 метраў. Акрамя гэтага, такія станкі ідуць на экспарт больш чым у 20 краін свету.

У шматтысячным калектыве мінскіх станкабудаўнікоў ёсць нямала выдатных энтузіястаў, людзей з дапытлівай думкай. Гэта іх рукамі, іх творчымі пошукамі заваёвана слава ўсяму заводу. Мне расказалі на прадпрыемстве аб канструктары І. Беякове. Ён звярнуў увагу на тое, што паміж асобнымі відамі станкоў, якія выпускае прадпрыемства, ёсць шмат агульнага. Гэта зацікавіла яго таварышаў па рабоце. Пачаліся пошукі шляхоў уніфікацыі

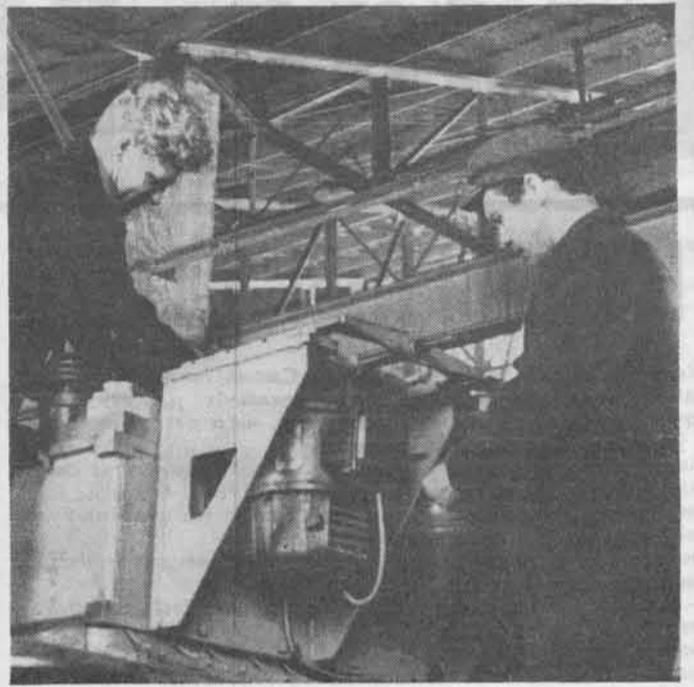
станкоў, розных па канструкцыі, памерах, прызначэнню і дакладнасці апрацоўкі. Ініцыятыва мінчан была адобрана эксперыментальным навуковадаследчым інстытутам металарэжучых станкоў.

Так упершыню ў нашай краіне быў пакладзены пачатак міжтыповай уніфікацыі, якая толькі на адным заводзе ў два разы скараціла колькасць назваў асноўных уніфікаваных дэталей. За праведзеную уніфікацыю на Выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі СССР заводу імя Кастрычніцкай рэвалюцыі прысуджаны дыплом другой ступені.

Шмат тэхнічных праблем, накіраваных на паляпшэнне выпускаемай прадукцыі і зніжэнне яе сабекошту, вырашаюць мінскія стваральнікі станкоў. Станкі з маркай «МЗОР» маюць сучасныя тэхнічныя характарыстыкі, знаходзяцца на ўзроўні лепшых айчынных і зарубежных узораў. Шмат добрых водгукаў аб сваёй прадукцыі атрымлівае завод. Аб тым, што станкі працуюць выдатна, у адрас прадпрыемства паведамляюць японская фірма «Кеда» і англійская «Ньюал». Станоўчыя водгукі атрымалі станкі і на шматлікіх выстаўках за мяжой.

...У нашых людзей ёсць вялікае нацыянальнае свята — дзень нараджэння Савецкай улады. У гэты дзень, 7 лістапада, у гарадах і вёсках адбываюцца вялікія дэманстрацыі працоўных, народныя гуляні. Будуць такія ўрачыстасці ў нашым краі і сёлета — у сувязі з 48-й гадавінай Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Разам з усім савецкім народам святочнымі калонамі выйдзе на вуліцы і плошчы і калектыву заводу, які носіць дарэглае нашаму сэрцу імя.

Л. СКІБЕНКА.

Рабочыя завода імя Кастрычніцкай рэвалюцыі А. Бялоў і А. Харчанка за зборкай чарговага металаапрацоўчага станка. Фота А. САСІНОУСКАГА.

ДЭПУТАТ З ПАЛЕССЯ

На сценах рабочага пакоя — ганаровыя граматы. Тут ён працуе, прымае наведвальнікаў. Літаратура — мастацкая, навуковая — займае некалькі кніжных шафаў. А ў куце падпірае столь вялізны сноп кукурузы. На асобных раслінах паперкі з кароткімі запісамі. На стэлажах колбы, прабіркі, шклянкі...

— Займаецеся? — кінуў я ў бок прыбораў.

— Ды так, у вольны час.

— Не слухайце вы ягс, — адклікаецца жонка, — ні дня, ні ночы няма яму спакою...

Так пачалося маё знаёмства са слаўным кукурузаводам Уладзімірам Котам, чые імя ведае ўся краіна, каго землякі выбралі сваім пасланцом у парламент Беларусі.

— Скажыце, вы ведаеце, колькі ворыва прыходзілася на аднаго каня ў сельскай гаспадарцы? — нечакана пытае гаспадар.

Я сумеўся.

— Дакладна не ведаю, але на кані паўгектара можна было ўзараць. Больш не... І, вядома, не кожны дзень.

— А колькі расходвалася ў дзень на корм?

— Кілаграмы тры-чатыры аўса, каля пуда сена.

— І селянін, вядома, разлічваў, колькі каштавала яму ўтрыманне?

— Вядома.

— А ведаеце, якія выгады дае селяніну трактар?

— Не падлічваў.

— А я падлічыў.

— А які ж вывад?

— Зусім просты. Я вось са сваім звяном вырошчваю 210 гектараў кукурузы і 60 гектараў цукровых буракоў. Аралі, сеялі, даглядалі — усё рабілі з дапамогай тэхнікі. А селянін са сваім канём не ўправіўся б нават на трох гектарах. Якая ж прадукцыйнасць працы? Напрыклад, каб толькі адзін раз уручную правесці рыхленне 60 гектараў цукровых буракоў, трэба затраціць 2840 чалавекадзён. А мы гэтую работу выконваем за 7—8 дзён, ды за лета прыкладна разы са тры рыхленне праводзім, робім падкормку. Затое восенню ўраджай вока людское радуе. Адных зялёных кармоў, сіласнай масы кукурузы мы нарыхтавалі больш як 12 тысяч тон ды цукровых буракоў — каля тысячы тон. Багаце!.. І ўсё-такі на наступны год збіраемся засеяць кукурузай і цукровымі буракамі ў паўтара раза большую плошчу. Ураджаі разлічваем сабраць таксама большы.

— Які?

— Пакуль што гэта сакрэт... — Ну, гэта ўжо занадта, не будзь такім сціплым, — упікнула яго жонка. — Колькі да цябе прыезджала людзей раіцца? А? Во паглядзіце, колькі пісем!

Я ўзяў першы ліст з вялікага стосу. Глянуў на першыя радкі:

«Добры дзень, Уладзімір! Добры дзень, сябар! Мне здаецца, што мы ўжо даўно-даўно пасябравалі, хаця мы яшчэ і не знаёмы. Гэта, відаць, таму, што ў нас агульныя інтарэсы, справы і думкі.

Брат, пра цябе ў нас, на Чарнігаўшчыне, добрая слава ідзе. Выбраў бы пару дзянькоў, прыехаў да нас. Будзем вельмі рады з табой сустрэцца. І свае сакрэты пакажам, раскажам. Доўга не раздумвай, прыезджай!

З прывітаннем

Міхаіл НАГА,
Калгас «1-е Траўня»
Маладзевіцкі раён».

— Ну, і як, ездзілі? — запытаўся я.

— Гасцяваў два дні. Больш часу не хапіла. Рыхтаваўся да ўборкі. А восенню ездзіў у Мінск на сесію Вярхоўнага Савета. Вярнуўся, вось літаратуры прывёз, асабліва па хіміі. Сёння рыхтаваўся да заняткаў. У нас працуе калгасны ўніверсітэт культуры. Раней, калі я ў вяснернай школе вучыўся, сябры-трактарысты незласлава пасмейваліся: «Навошта табе гэта? Заробак маеш, сям'ю, дом... Хіба што ў акадэмікі меціш?» А цяпер паглядзілі б вы, колькі іх вечарам за школьнымі партамі...

Уладзімір усміхнуўся: — На ўсё час патрэбен. Дэпутат. Людзі прыходзяць параіцца, а то і наказ даць. Трэба падумаць, што можна для сваіх аднавяскоўцаў зрабіць. У нас, напрыклад, у калгасе дзве маці-герані — Ганна Піляк і Аўдоця Гардзеенка. Дык мы ім за кошт калгаса дамы аббудавалі самыя лепшыя. Няхай жыць шчасліва!

Не хацелася мне пакідаць гэты гасцінны дом. Светлае пацудце да новых знаёмых нарадзілася ў маім сэрцы. І потым, ужо седзячы ў вагоне, я яшчэ думаў: хай заўсёды будзе так! Няхай зямля будзе зялёнай, неба — блакітным, жыццё — светлым, песня — радаснай, а дарога ў нязведаны свет — бяскоўцай!

Уладзімір ГУЛЬКО.

Хойніцкі раён,
калгас «Кастрычнік».

ПАДЗЕЙ - ЛЮДЗІ - ФАКТЫ

ПІНСК

На Пінскім заводзе кармавога біяміцыну створана паточная лінія па вытворчасці вітамінаў для патрэб жывёлагадоўлі. **На здымку:** інжынер-хімік З. Кулецкая рыхтуе пашпарты для першай партыі вітамінаў у сумесі з хвойнай мукой.

Фота В. ГЕРМАНА.

МІНСК

Добры падарунак падрыхтавалі дзецям да 48-й гадавіны Вялікага Кастрычніка будаўнікі беларускай сталіцы. На вуліцы Энгельса заканчваецца ўзвядзенне дзіцячага кінатэатра. У ім — дзве кіназалы, два фэа, вестыбюль, гардэроб, пакоі грамадскіх арганізацый і ленынскі куток. Агульны аб'ём будынка каля 15 тысяч кубаметраў. Васемсот юных глядачоў змогуць адначасова глядзець кінафільмы і спектаклі лялечнага тэатра.

СВЕТЛАГОРСК

Яшчэ адна навучальная ўстанова — прафесіянальна-тэхнічнае вучылішча — адкрылася ў маладым горадзе на Бярэзіне. Яно будзе рыхтаваць хімікаў розных спецыяльнасцей для Светлагорскага завода штучнага валакна.

БРЭСТ

Уведзены ў строй новы вытворчы корпус Брэсцкага дыванавага камбіната.

ГРОДНА

Рабочыя, інжынеры і тэхнікі Слонімскай кардоннай фабрыкі «Беларусь» з пачатку года звыш плана выпрацавалі ўжо 555 тон кардону і звыш 20 тон паперы. Ад зніжэння сабекошту прадукцыі атрымана 65 тысяч рублёў эканоміі.

ВІЦЕБСК

Абком прафсаюза работнікаў сельскай гаспадаркі і абласны савет па турызму арганізавалі турысцкі поезд «Віцебск». На працягу адзінаццаці дзён падарожжа перадавікі калгасных і саўгасных ферм, механізатары Віцебскай вобласці пабываюць у Маскве, Ленінградзе, Вільнюсе, Рызе, Таліне, Смаленску і Мінску, дзе пазнаёмяцца са слаўнымі мясцінамі гэтых гарадоў, наведваюць тэатры, музеі.

ПІНСК

Нядаўна ў калгасе імя Жданава адзначылі стагоддзе жыхаркі вёскі Азарычы Дар'і Іосіфаўны Пазняк. На ўрачыстасць прыйшлі 50 унукаў, праўнукаў і прапраўнукаў. Самаму старэйшаму ўнуку ўжо споўнілася 62 гады, а самаму малодшаму прапраўнуку — паўтара года.

МАГІЛЁУ

Краснапольскай, Беразаяцкай — сярэднім, Клясінскай васьмігадовай школам Краснапольскага раёна і Следзюкоўскай сярэдняй школе прысвоены адпаведна імёны слаўных абаронцаў нашай Радзімы — Герояў Савецкага Саюза М. М. Антонава, І. Ф. Ваксмана, І. К. Варапаева, Д. Е. Аскаленкі.

У названых школах у свой час выхоўваліся або працавалі гэтыя воіны-героі, якімі па праву ганарыцца наш народ.

МІНСК

Звыш пяцісот дзяцей займаюцца ў розных гуртках пры Палацы культуры трактарнага заводу. Для школьнікаў тут рэгулярна праводзяцца ранішнікі, наладжваюцца сустрэчы з ударнікамі камуністычнай працы, ветэранамі Айчыннай вайны, майстрамі спорту.

МАСКВА

У Міністэрстве знешняга гандлю адбылося падпісанне доўгатэрміновага гандлёвага пагаднення паміж СССР і Аўстраліяй. Гэта пагадненне з'яўляецца першым гандлёвым пагадненнем, заключаным паміж двюма краінамі.

Сегодняшний номер нашей газеты посвящен 48-й годовщине Великой Октябрьской социалистической революции. Читатель найдет здесь поздравление с праздником, интересные письма земляков, рассказы об успехах и достижениях Страны Советов. Этой знаменательной дате посвящена и передовая статья «ПСАРЫЧНЫ СТАРТ».

В праздничные дни, как всегда, в колоннах демонстрантов пройдут и рабочие Минского станкостроительного завода имени Октябрьской революции. Еще в довоенное время самый крупный выпущенный заводом станок весил не больше 9 тонн. Теперь отдельные виды станков достигают 50 и более тонн. Сегодня завод имени Октябрьской революции полностью обеспечивает потребность советской промышленности в продольно-обрабатывающих станках среднего размера для обработки деталей шириной от 1 до 1,5 метра и длиной от 3 до 6 метров. Такие станки идут и на экспорт более чем в 20 стран мира, и отовсюду на завод поступают хорошие отзывы о его продукции («СЭРЦУ ДАРАГОЕ ІМЯ», стр. 2).

Имя знатного кукурузоведа из колхоза «Октябрь» Хойнического района Владимира Кота известно во всей стране. Он учится, экспериментирует, учит и помогает другим. Народ выбрал его своим представителем в парламент. Простой колхозник Владимир Кот — депутат Верховного Совета БССР («ДЭПУТАТ З ПАЛЕССЯ», стр. 2).

В нашей стране стало традицией проводить перед праздником радиоперекличку всех пятнадцати республик Советского Союза. Недавно по московскому радио выступил Председатель Совета Министров Белорусской ССР Т. Киселёв. Он рассказал об огромных успехах Белорусской республики. Достижения Белоруссии — это яркий пример жизнеспособности ленинской национальной политики нашей партии, результат исторических побед социалистического строя («У АДЗІНАЙ СЯМ'І», стр. 3).

Накануне праздника Центральное статистическое управление СССР сообщило о результатах выполнения государственного плана промышленности страны за девять месяцев 1965 года. Цифры, приведенные в сообщении, свидетельствуют о непрерывном росте нашей индустрии («СЯМІГОДКА ПАДЛІЧВАЕ ЗДАБЫТКІ», стр. 3).

«ДРУЖБА» — Freundschaft! (стр. 6) — так называется корреспонденция, посвященная Дням культуры Германской Демократической Республики в БССР. К нам в Белоруссию приезжали писатели, артисты, ученые, общественные деятели ГДР. В Минске, Витебске и других городах республики проходили дружеские встречи с белорусскими рабочими, колхозниками, интеллигенцией.

Взволнованно звучит статья белорусского писателя Станислава Шушкевича «У ВОЛЬНЫМ РОКАЦЕ КАСТРЫЧНІЦКАЙ ПАРЫ» (стр. 6). Писатель сравнивает, размышляет. В 1917 году еще мальчишкой он впервые услышал на вечерне солдатской самодеятельности стихи Янки Купалы. Тогда в Белоруссии почти не издавалось ни книг, ни газет, ни журналов на родном языке. Теперь около двух тысяч высококвалифицированных журналистов, свыше двухсот писателей работают в белорусских редакциях. Сейчас люди всего мира слышат голос нашей республики с высокой трибуны ООН, читают белорусские книги на английском, французском, итальянском, китайском и других языках мира.

У АДЗІНАЙ СЯМ'І

Ц. Я. КИСЯЛЕУ,

Старшыня Савета

Міністраў Беларускай ССР.

Сорок восьмую гадавіну слаўнага свята працоўных Савецкай Беларусі, як і ўвесь наш народ, сустракаюць новымі працоўнымі поспехамі.

Прамысловасць рэспублікі паспяхова сраўняецца з заданымі сямігадовага плана. К канцу года аб'ём валавой прадукцыі павялічыцца больш чым у два разы замест прадугледжаных па сямігадовым плане ў 1,3 раза. Амаль на 8 месяцаў раней тэрміну беларускі народ рапартаваў Радзіме аб выкананні сямігадкі па агульнаму аб'ёму прамысловай прадукцыі.

За сем год будзе выпушчана прадукцыі звыш гантрольных лічбаў больш чым на тры мільярды рублёў.

За гады сямігадкі ў рэспубліцы пабудавана і ўведзена ў дзеянне каля 300 буйных прадпрыемстваў і цэхав. Створаны новыя галіны прамысловасці — нафтаперапрацоўчая, мінеральных угнаенняў, электронная і радыётэхнічная, дакладнага прыборабудавання, кабельная, баваўняная.

Зусім нядаўна праца геологаў Беларусі ўвянчалася поспехам: непадальк ад невялікага горада Рэчыца знойдзена нафта. У нас ствараецца яшчэ адна новая галіна прамысловасці — нафтаздабываючая. Чорнае золата рэспублікі пацякло па нафтаправодзе «Дружба». Цікава назваць і такія лічбы: у цяперашні час аб'ём прамысловай прадукцыі перавышае ўзровень перадаваенага 1940 года больш чым у шэсць разоў, а ўзровень 1913 года — больш чым у пяцьдзесят разоў.

Расце тэхнічная ўзброенасць прадпрыемстваў, удасканальваюцца тэхналагічныя працэсы вытворчасці. Ва ўсе канцы нашай Радзімы, у дзесяткі зарубажных краін пастаўляе рэспубліка аўтамабілі і трактары, станкі і прыборы, тэлевізары і гадзіннікі, розныя віды іншых вырабаў. Усяго і не пералічыш!

Прыкметна паляпшаюцца справы ў сельскай гаспадарцы. Набіраюцца сіл калгасы і саўгасы. Надвор'е не спрыяла ў гэтым годзе земляробам, тым не менш вырашчаны больш высокі чым у мінулыя гады ўраджай збожжавых і тэхнічных культур.

Станоўчыя вынікі дасягнуты і ў развіцці жывёлагадоўлі. Да 1 кастрычніка гэтага года, у параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года, пагалоўе буйной рагатай жывёлы ў калгасах і саўгасах узрасло на 12 працэнтаў, кароў на 9. Цяпер у грамадскіх гаспадарках маецца 3100 тысяч галоў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 1164 тысячы кароў. Узрасло пагалоўе свіней, птушкі. Павялічылася вытворчасць і нарыхтоўкі малака, мяса, яек. Гадавы план продажу малака дзяржаве выканан датэрмінова. На 20 кастрычніка нарыхтавана 1700 тысяч тон малака, або на 30 працэнтаў больш, чым на гэту дату ў мінулым годзе.

Усё больш адчувальным робіцца прапаздзень калгаснікаў, яны больш атрымліваюць на яго грошай, а таксама хлеба, бульбы і іншых прадуктаў.

Павысіўся жыццёвы ўзровень народа. Грашовыя даходы насельніцтва за сем год узраслі на 58 працэнтаў. Продаж мяса і мясапрадуктаў павялічыўся на 75 працэнтаў, малака і малочных прадуктаў — амаль у два разы.

У нашай краіне стала ўжо традыцыяй праводзіць перад святам Вялікага Кастрычніка радыёпераклічку ўсіх рэспублік Савецкага Саюза. Напярэдадні свята па маскоўскім радыё выступіў Старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР Ціхан Кісялёў. Яго выступленне мы друкуем з невялікім скарачэннем.

Значна больш прадаецца насельніцтву адзення, абутку, мэблi, радыёпрыёмнікаў, тэлевізараў, халадзільнікаў. У гарадах і рабочых пасёлках рэспублікі за шэсць год сямігадкі пабудавана больш 13 мільёнаў квадратных метраў жылля і ў сельскай мясцовасці 128 тысяч дамоў. На карце Беларусі паявіліся новыя гарады і рабочыя пасёлкі — Салігорск, Наваполацк, Светлагорск, Белаазёрск, прадпрыемствы якіх даюць калійныя ўгнаенні, прадукты нафтаперапрацоўкі, штучнае валакно і іншую прадукцыю.

Беларускі народ увесь час адчувае брацкую дапамогу і падтрымку ўсіх народаў нашай краіны, і ў першую чаргу рускага народа — нашага старэйшага брата. На будоўлях і прамысловых прадпрыемствах рэспублікі можна ўбачыць побач з беларусам рускага і украінца, казаха і узбека, літоўца і эстона — людзей розных нацыянальнасцей. У Беларусі з усіх брацкіх рэспублік наступае рознае абсталяванне, сыравіна, матэрыялы, тавары народнага ўжытку. Гэта яркі прыклад брацкай шматнацыянальнай садружнасці; народжанай Вялікім Кастрычнікам.

Плённа развіваюцца ў Беларусі навука і культура. Цэнтрам навуковай думкі з'яўляецца Акадэмія навук БССР з яе інстытутамі, лабараторыямі, навукова-даследчымі ўстановамі. Вучоныя рэспублікі ўносяць свой уклад у развіццё народнай гаспадаркі, аказваюць дапамогу працоўнікам прамысловасці і сельскай гаспадаркі ў распрацоўцы і ўкараненні больш дасканалай тэхналогіі вытворчасці.

Значныя поспехі дасягнуты і ў народнай адукацыі. Па колькасці студэнтаў на тысячу чалавек насельніцтва рэспубліка апярэдзіла такія капіталістычныя краіны Еўропы, як Францыя, Італія, Швецыя, Бельгія. У агульнаадукацыйных школах навучаецца звыш 700 тысяч дзяцей.

За гады Савецкай улады расцвіла нацыянальная беларуская літаратура. Творы Янкі Купалы і Якуба Коласа, лаўрэата Ленінскай прэміі Пятруся Броўкі, Кандрата Крапівы, Міхася Лынькова, Аркадзя Куляшова, Пятра Глебкі, Максіма Танка, Івана Шамякіна, Пімена Панчанкі, Івана Мележа і многіх іншых пісьменнікаў занялі дастойнае месца ў шматнацыянальнай савецкай літаратуры і добра вядомы нашаму чытачу.

Сапраўды народным стала выяўленчае і тэатральнае мастацтва, народная творчасць. У гарадах і сёлах створана больш чым 20 тысяч калектываў мастацкай самадзейнасці. Многія з іх заслужылі ганаровае званне народных і ў поспехам дэманструюць сваё майстэрства на сценах клубаў і тэатраў.

Калі думаеш аб сённяшнім дні Беларусі, аб тым, чаго дасягнуў наш народ, хочацца сказаць: так, Вялікі Кастрычнік, Камуністычная партыя, улада Савецкая прынеслі абнаўленне на беларускую зямлю. Іменна яны абудзілі і выклікалі да жыцця вялікія творчыя сілы народа, адкрылі шлях да тых цудоўных пераўтварэнняў, якія далі магчымасць ператварыць Беларусь з былой царскай ускарыны ў перадавую індустрыяльную рэспубліку з высокаразвітай сельскай гаспадаркай. Вялікі Кастрычнік паклаў пачатак культурнай рэвалюцыі, якая духоўна ўзбагаціла і ўзвысіла людзей працы.

Поспехі рэспублікі — гэта яркі прыклад жыццёвасці ленинскай нацыянальнай палітыкі нашай партыі, вынік гістарычных перамог сацыялістычнага ладу.

СЯМІГОДКА ПАДЛІЧВАЕ ЗДАБЫТКІ

Напярэдадні свята Вялікага Кастрычніка Цэнтральнае статыстычнае ўпраўленне СССР паведаміла аб выніках выканання дзяржаўнага плана прамысловасці краіны за дзевяць месяцаў 1965 года. Лічбы, што прыведзены ў паведамленні ЦСУ, сведчаць аб бесперапынным росце нашай індустрыі. Вось некаторыя з іх. За дзевяць месяцаў чыгуны выпушчаны 49,4 мільёна тон, сталі — 67,6 мільёна тон, нафты здабыта 180 мільёнаў тон.

Прадукцыя ўсёй прамысловасці за тры кварталы бягучага года ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года павялічылася на 8,9 працэнта. А ў 1964 годзе прырост прамысловай прадукцыі за той жа перыяд склаў 7,3 працэнта.

32 мільярды кілават-гадзін электраэнергіі, 4,4 мільёна тон мінеральных угнаенняў, 75 мільёнаў квадратных метраў тканін, 5,6 мільёна пар скуранага абутку, 466 тысяч тэлевізараў, 830 тысяч тон мяса, вялізарная колькасць іншай прадукцыі — такая прыбыўка атрымана за дзевяць месяцаў і дадатак да ранейшага аб'ёму вытворчасці.

Дзевяцімесячны план па агульнаму аб'ёму прамысловай вытворчасці і па большасці важнейшых відаў вырабаў выканан у цэлым па СССР і ўсімі саюзнымі рэспублікамі.

Работнікі прамысловасці Беларусі, паспяхова завяршаючы апошні год сямігадкі, датэрмінова выканалі план III квартала і дзевяці месяцаў 1965 года. Прырост прамысловай прадукцыі ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года склаў 10,5 працэнта. За гэты час у рэспубліцы выпрацавана 5,9 мільярда кілават-гадзін электраэнергіі, здабыта нафты 20,7 тысячы тон (гэтая лічба, хоць і невялікая, але аб многім гаворыць), выпушчана 18 тысяч аўтамабіляў, 50 тысяч трактараў, 75,3 мільёна квадратных метраў тканін, 914 тысяч га-дзіннікаў, 215 400 тэлевізараў, 90 800 матацыклаў, 15 700 піяніна, 35,7 тысячы тон цукру, 69,3 тысячы тон кандытарскіх вырабаў, 48,4 тысячы тон масла і многа іншай прадукцыі.

Перавыканан дзевяцімесячны план росту прадукцыйнасці працы і зніжэння сабекошту.

Разам з тым у рабоце прамысловасці меў месца рад недахопаў. Напярэдадні некаторых прадпрыемствах зацягваецца асваенне вытворчых магутнасцей, уведзеных у дзеянне за апошнія гады. На пераадоленне гэтых недыхопаў будзе звернута асабліва ўвага гаспадарчых, савецкіх і партыйных арганізацый.

Вынікі дзевяці месяцаў гэтага года, аб якіх паведаміла ЦСУ, уцвярджаюць неадарэныя выдумкі буржуазнай прапаганды аб нейкім «крызісе» савецкай эканомікі. Савецкія людзі, нашы сябры за мяжою ведаюць, што наша прамысловасць развіваецца на трымаляў аснове, мае ўсе магчымасці для далейшага, яшчэ больш хуткага і эфектыўнага росту вытворчасці.

Адзін з новых жылых мікрараёнаў, які будзецца ў ваколіцах Мінска.

Фота Я. КУЛЫБЫ.

ДРУЖБА

У Беларусі адбыліся Дні культуры ГДР. Цёпла сустрэлі працоўныя рэспублікі прадстаўнікоў нямецкай культуры, дзейнасць якіх накіравана на ўмацаванне міру і дружбы. Сярод гасцей — дэлегацыя дзячоў культуры на чале з намеснікам міністра культуры ГДР Кур-

таальбомы аб вялікай перамозе над гітлераўскім фашызмам, кнігі Вілі Брэдэля, Анны Зегерс, Эрыха Вайнера і прагрэсіўных пісьменнікаў ФРГ, якія ўзнімаюць свой голас супраць вайны, супраць ператварэння Заходняй Германіі ў ачаг рэваншызму і фашызму.

«Мы рады адзначыць, — сказаў Хельмут Шлем, саветнік пасольства Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі ў СССР, — што культурныя сувязі паміж нашай рэспублікай і Савецкім Саюзам з'яўляюцца самымі шырокімі і шматграннымі сярод усіх культурных сувязей ГДР з заграўнацаю.

Побач з творчасцю многіх савецкіх аўтараў у нашай рэспубліцы шырока вядомы шэраг твораў беларускіх пісьменнікаў — вершы П. Броўкі, апавесці Я. Коласа «Дрыгва», Я. Брыля «У Забалотці днее», Т. Хадкевіча

У Мінску ў памяшканні Дзяржаўнага музея БССР была адкрыта выстаўка работ нямецкага мастака Лізель Фішэр. На здымку: Лізель Фішэр (у цэнтры) гутарыць з народным мастаком БССР Андрэем Бембелем.

Фота Ул. ЛУПЕЙКІ.

там Боркам. У складзе дэлегацыі — Надзвычайны і Паўнамоцны пасол ГДР у СССР Хорст Бігнер, намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення выдавецтваў Міністэрства культуры ГДР Георг Ліндорф, мастацкі кіраўнік народнага тэатра ў Растоку Ганс-Ансельм Пертэн, скульптар Юрген Войскі. Разам з імі прыбылі першы сакратар пасольства ГДР у СССР Хенц Вальтэр, саветнік пасольства Хельмут Шлем, аташэ Эрнст Ласк, нямецкія пісьменнікі Хасо Магер і Бернд Іенч. У Беларусь прыехала таксама дэлегацыя Таварыства герман-савецкай дружбы, якую ўзначальвае прафесар Херберт Бехер, група работнікаў аховы здароўя ГДР на чале з прафесарам Рольфам Берталіні, Ансамбль народнай творчасці Аб'яднаных свабодных прафсаюзаў ГДР, вядомы нямецкі скрыпач Густаў Шмаль і піяністка Кацярына Фуке.

Урачыстасці пачаліся 15 кастрычніка. У Мінску, Гродна, Брэсце і іншых гарадах з вялікім поспехам прайшлі канцэрты нямецкіх сяброў і фестывалі фільмаў ГДР. Жыхары нашай рэспублікі пазнаёміліся з выстаўкамі фатаграфій, рэпрадукцый карцін Дрэздэнскай галерэі. Асобую цікавасць выклікала выстаўка кнігі ГДР у Беларускім дзяржаўным музеі БССР, якая прадэманстравала выдатныя дасягненні нямецкіх паліграфістаў. Тут творы Леніна ў сарака тамах, творы Маркса і Энгельса, кнігі Клары Цэткін, Вальтэра Ульбрыхта, фо-

Госці з ГДР: скульптар Юрген Войскі і кампазітар Вольфганг Хозінгее (другі і трэці справа) знаёмяцца з работамі народных умельцаў Гродзеншчыны ў музеі абласнога дома народнай творчасці.

Фота А. ПЕРАХОДА.

«Рэха ў гарах» і інш. У кінатэатрах і па тэлебачанні рэспублікі былі з поспехам паказаны шматлікія фільмы вытворчасці кінастудыі «Беларусьфільм». Глыбокае ўражанне пакінулі ў нашай рэспубліцы выступленні беларускіх ансамбляў і асобных артыстаў.

Дні культуры ГДР у Беларусі паказалі роўнасць краіны ва ўмовах дэмакратычнага ладу. Яны будуць садзейнічаць яшчэ большаму ўмацаванню сяброўскіх сувязей паміж двума народамі.

ІГРАЕ АРКЕСТР ФІПСА ФЛЯЙШЭРА

Аркестр танцавальнай музыкі Фіпса Фляйшэра ў Дні культуры ГДР у Беларусі даў 4 канцэрты. Ён выконваў творы кампазітараў розных краін. Савецкія, бразільскія, афрыканскія, скандынаўскія, арабскія і, зразумела, нямецкія мелоды гукалі ў зале.

Здзіўляючая жанравая шматграннасць аркестра, высокі прафесіянальны ўзровень, свабодная, непасрэдная манера выканання — усё гэта выклікала цёплую, сардэчную рэакцыю гледачоў.

НА ЗДЫМКУ: выступаюць салісты аркестра.

Фота Ю. ІВАНОВА.

У вольным рокаце кастрычніцкай пары

Радкі, прысвечаныя Янку Купалу, нарадзіліся для майго верша тады, калі я быў яшчэ маленькім хлопчыкам. У вёсцы і панскім маёнтку Сenniцы пад Мінскам у 1917 годзе знаходзіўся конны лазарэт Заходняга фронту. Рабочыя, сяляне і салдаты ўзялі некалькі дзён таму назад уладу, і ўрачыстыя выступленні і мітынгі былі ў нас частымі. На адзін з такіх сходкаў узялі мяне бацькі з сабою. Пасля даклада партыйнага франтавога работніка ў зале панскага дома пачалася мастацкая частка. Выступалі самадзейныя спевакі — мясцовыя рабочыя, чыталі вершы на рускай і украінскай мовах салдаты. А ў канцы вечара барадаты магіляўчанін салдат Нідзвецкі прачытаў вершы Янкі Купалы. Яны ўсхвалявалі ўсіх прысутных. На вачах маці я ўбачыў слёзы радасці. А праз многа год пасля гэтага я напісаў верш, прысвечаны Я. Купалу. Падзеі тых векапомных дзён адлюстраваліся ў мяне потым у наступных радках:

Калі Кастрычнік
Ленінскай рукою
Сарваў з народаў
Кайданы-аковы,
У вольным рокаце
Пары вялікай той,
Як гром вясны,
Яго пачуў я слова.

Вялікі Кастрычнік вызваліў народы царскай Расіі, прынёс ім сацыяльную і нацыянальную свабоду, даў ім сілу волата для вялікіх здзяйсненняў і пераўтварэнняў.

Мне, парабкоўскаму сыну, калі б не Савецкая ўлада, можа ўсё жыццё давялося б жыць непісьменным, працаваць на панноў і падпанкаў. Таму я ніколі не забываўся пра гэта і праз усё сваё 50 год свядомага жыцця радаваўся ленінскай празорлівасці і прадбачлівасці пры стварэнні самага справядлівага дзяржаўнага і грамадскага ладу на зямлі. Тое, што было калісьці казкаю, стала рэчаіснасцю.

У час навучання ў Вышэйшым педагагічным інстытуце імя Горкага ў Мінску ў 30-х гадах мяне абрадаваў аднойчы такі факт, што наш Універсітэцкі гарадок за дзень атрымлівае столькі электраэнергіі, колькі забіраў за гэтакі ж час увесь былы губерньскі горад Мінск. А вось днямі я падлічыў, што Сenniцкі калгас імя Гастэля, у які

ўваходзіць 17 паселішчаў, тая Сenniца, у якой я ў маленстве сустрэў Кастрычнік, скарыстоўвае за суткі столькі ж электрычнасці, колькі скарыстоўваў той жа губерньскі горад.

У 1946 годзе, пасля Вялікай Айчыннай вайны, я заехаў на некалькі дзён у нашу сталіцу і ўбачыў сучасныя руіны. Я ўзыйшоў на друз былой маёй школы і са смуткам апусціў галаву.

«Калі ж мы зможам аднавіць нашу сталіцу, наш родны горад?» — падумаў я.

І якая ж сіла ў нашага народа! За некалькі дзён не абыйдэш цяпер велічных кварталаў з цудоўнымі пляцамі, бульварамі і садамі, з магутнымі заводамі.

Не так даўно я аглядаў новыя самазвалы, выпушчаныя нашым аўтамабільным заводам. І, стоячы перад адным такім волатам, я падумаў, што на яго можна было б нагрузіць усю прадукцыю металургічных заводаў, якая выраблялася за дзень дарэвалюцыйным Мінскам.

Мы няспынна працуем і вучымся. У маёй роднай сталіцы больш чым сто тысяч вучняў і студэнтаў. Зноў жа просіцца параўнанне. Гэта лічба роўная насельніцтву дарэвалюцыйнага Мінска.

У той дзень, калі я пачуў з вуснаў салдата беларускае мастацкае слова, амаль не выдавалася ні кнігі, ні газет, ні часопісаў, ні падручнікаў на беларускай мове.

Калі дзвюх тысяч высокакваліфікаваных журналістаў, звыш дзюхсот пісьменнікаў працуюць зараз у нашых рэдакцыях і выдавецтвах. Зараз людзі ўсяго свету чуюць голас нашай рэспублікі з трыбуны ААН, чытаюць кнігі беларускіх пісьменнікаў на англійскай, італьянскай, французскай, кітайскай і іншых мовах народаў свету. Беларусь ступае сямімільнымі крокамі па шырокай дарозе, якую паказаў ёй Ленін, якую адкрыў ёй Вялікі Кастрычнік. Я рад, што з'яўляюся сынам Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, што маю пісьменніцкае права пісаць праўду аб сваім народзе. І гэта права даў мне Кастрычнік.

Станіслаў ШУШКЕВІЧ.

СОВЭКСПОРТФИЛЬМ, ГОД 1965

«Совэксспортфильм» — это сокращение расшифровывается так: Всесоюзное объединение по экспорту и импорту кинофильмов. А для пятисот кинофирм различных стран это слово еще означает: взаимовыгодное деловое контакты по покупке и продаже фильмов, возможность показать соотечественникам лучшие картины Советского Союза и познакомиться советского зрителя с кинопродукцией своих стран.

— В настоящее время, — рассказывает заместитель председателя «Совэксспортфильма» Александр Махов, — советские фильмы идут на экранах ста пяти стран мира. А подсчитают, сколько зрителей посмотрело такие картины, как «Летят журавли», «Судьба человека», «Баллада о солдате», статистика, пожалуй, бессильна.

География проката советских фильмов все время расширяется. В нынешнем году в разные страны уже продано около ста полнометражных фильмов. Перед отъездом 26-го кинофестиваля в Венеции были вручены награды советским картинам: приз «Золотой лев» — фильму для детей «Морозко» режиссера Александра Роу и приз «Серебряный лев» — научно-популярному фильму «Зачарованные острова» режиссера Александра Згуриди. А на самом фестивале из пяти призов два взяли советские кинематографисты: режиссер Петр Тодоровский за фильм «Верность» и специальный приз жюри — режиссер Марлен Хуциев (фильм «Мне 20 лет»). Большой успех выпал на долю картины «Война и мир», показанной вне конкурса. «Совэксспортфильм» получил заявки на приобретение этой кинопоэмы из многих стран мира.

Зарубежного зрителя, несомненно, интересуют новые фильмы ведущих мастеров советского кино. В первую очередь надо назвать произведения двух крупнейших режиссеров — Михаила Ромма, который закончил работу над фильмом-памфлетом «Обыкновенный фашизм», и Сергея Герасимова, снимающего сейчас двухсерийную картину «Журналист», посвященную жизни наших современников.

«Совэксспортфильм» продолжает развивать контакты с телевизионными компаниями разных стран. Зарубежные телезрители на своих голубых экранах смогут скоро увидеть серию фильмов о выдающихся советских композиторах и исполнителях, о советском цирке. Ведутся переговоры о производстве серии телефильмов по рассказам Чехова.

М. ЧЕРНОУСОВ.

FREUNDSCHAFT!

МАКСІМ ТАНК

ШКЛЯНЫ
ЧАЛАВЕК

У музеі стаіць шкляны
чалавек.
Калі ў ім запальваюць святло
электрычнае,
Прасветліваюцца да апошняй
жылкі
Галава,
грудзі,
сэрца...
Прафесар, з указкай,
расказвае
Пра функцыі кожнага органа.
А потым пытае:
— Ці ўсё зразумела?
— Прафесар!

Я перажыў зямлі сваёй
гора,
Знаю трагедыю Хірасімы,
Бачыў Асвенцім,
чуў звон Бухенвальда.
Дзе ў чалавека знаходзіцца
цебра?

Калі парою лістападу
У вырай адлятаюць птушкі,
Яны ў дубровах пакідаюць
Свае вясновыя напевы,
Каб не згубіць іх недзе часам
У хмарным небе на чужыне.
Таму ўсе дрэвы на галінах
Заўсёды беражна гайдаюць
Пакінутыя гнезды птушак,
Дзе, быццам у калысках, ціха,
Закалыханыя, спяць песні,

Усе трэлі, свісты, перазвоны,
Куганні, гулы, перагуды,
Лясныя шумы, перашумы.

КАНСТАНЦЫЯ БУЙЛА

АБЕЛІСК

Абеліск над высокім
курганам
Узнімаецца шпілем пад
хмары.
Сустрэае ён сонца штора
Мармурова бялючым
тварам.
Быццам слава дрыжачай
каронай —
Сваім ззяннем курган той
абніме,
Што стаіць на зямлі
нескаронай,

Як прысяга на вернасць
Радзіме
Тых, што, мужна устаўшы да
бою,
Адступаць не далі сабе права
І канец палажылі разбою.
Стала вольнаю наша
дзяржава.

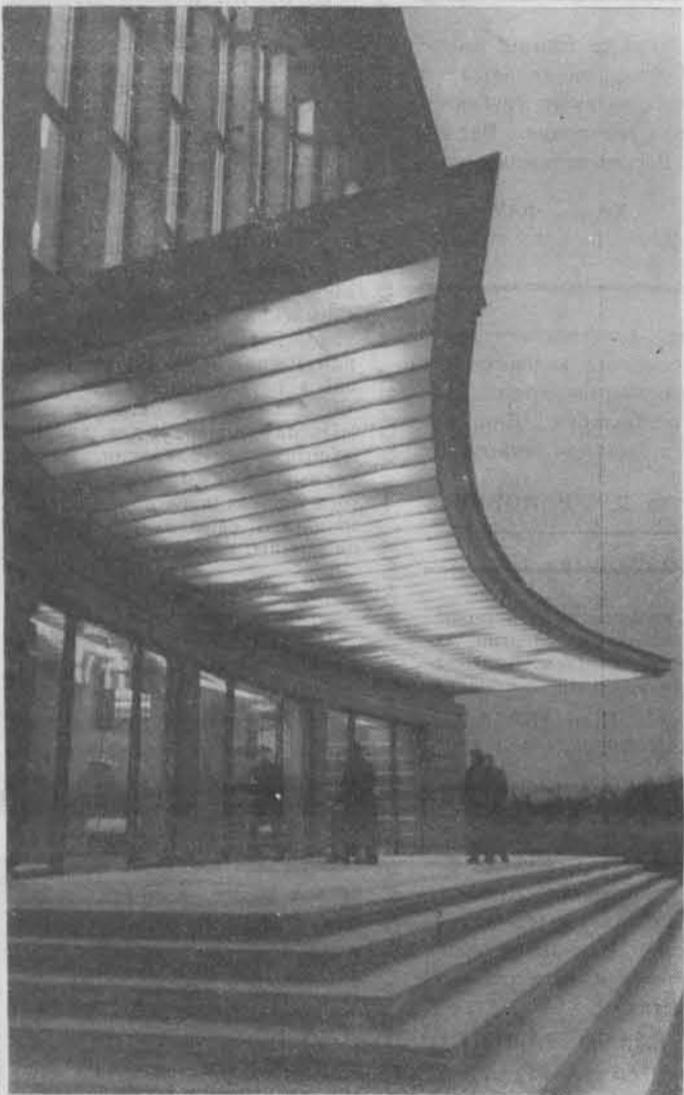
А вайны без ахвяр не
бывае...
Вось курган — ён на брацкай
магіле.
Тут героі сном вечным
спачылі,
Толькі слава іх вечна
жывая!

Шырокі шлях пралёг паміж
палёў,

Над ім тугім калоссем
звісла жыта.
Багаты край наш плоднаю
раллэй —
Як поўна зернем каласы
наліты!

Вятрам не скалыхнуць
цяжарны лан,
І ён стаіць спакойна,
нерухома,
Як золатам наліты акіяна,
Што дыша спёкай і пахучай
стомай.

Жаўронак шэры нада мной
павіс,
Трапечацца маленькімі
крыламі
І сыпле тонкія званочкі ўніз
Над соннымі тугімі каласамі.

Новы палац культуры атрымаў нядаўна ад будаўніцкіх калектыву Мінскага камвольнага камбіната. На верхнім здымку — галоўны ўваход палаца, унізе — у адным з куткоў фае.

Фота К. ЯКУБОВІЧА.

МІНСК, ПАШТАМТ

У промнях ліхтароў на асфальце праспекта мітусіцца жоўтая лісцяная віхура. Яшчэ ахутаны лёгкай смугой дамы, толькі дзе-нідзе ўспыхваюць святлом вокны. У цішыні раптам чуюцца лёгкія, плаўныя гукі беларускай песні «Радзіма мая дарагая». Гэта куранты на Мінскім паштамце праводзяць яшчэ адну гадзіну новага дня. На іх вялікім цыферблаце відаць, колькі зараз гадзін у Кіеве і Уладзівастоку, у Парыжы і Лондане. У Мінску ж — шэсць гадзін.

Горад толькі прачынаецца, а з варот паштамта ўжо выязджаюць адна за адной дзевяноста блакітных аўтафургонаў з белымі палоскамі на борце. У шэсцьдзесят чатыры аддзяленні сувязі горада развозяць яны пошту. Пройдзе гадзіна, і амаль шэсцьсот паштальёнаў разнесуць газеты, часопісы, пісьмы па дамах. Яшчэ да выхаду на работу людзі пазнаёмяцца з навінамі, якія за суткі адбыліся ў свеце.

У вострым гадзін работа на Мінскім паштамце ўжо ідзе поўным ходам. Інструктар аддзела арганізацыі Галя Цюлічава вядзе нас у вялікую аперацыйную залу, якая знаходзіцца на першым паверсе. За дзень тут робіцца мноства самых розных паштовых аперацый: выдаецца карэспандэнцыя да запатрабавання, прымаюцца тэлеграмы і фотатэлеграмы, выплачваюцца і прымаюцца грашовыя пераводы, прадаюцца канверты, маркі, паштоўкі.

Адзін з буйных аддзелаў на паштамце — міжнародны. Пісьмы і пасылкі, зарубежныя газеты і часопісы ідуць у рэспубліку з усіх канцоў свету. Адсюль, з паштамта, пачынаюць сваё далёкае падарожжа за рубеж тысячы экзэмпляраў «Звязды», «Саветцаў Беларусі», «Літаратуры і мастацтва», «Настаўніцкай газеты», дзіцячай газеты «Зорька», часопісаў «Польмя», «Вясёлка», «Бярозка», «Ахова здароўя БССР», шматлікія пасылкі з кнігамі.

Часта прыходзяць пісьмы з-за мяжы, на якіх адрасы напісаны яшчэ няцвёрдай дзіцячай рукой. З дзецімі многіх краін свету перапісваюцца беларускія школьнікі. Асабліва шмат такой карэспандэнцыі прыбывае ў адрас Мінскага палаца піанераў, дзе

вось ужо некалькі гадоў існуе клуб інтэрнацыянальнай дружбы. Шлоць пісьмы сваім сябрам, з якімі разам вучыліся ў вышэйшых навучальных установах Мінска, юнакі і дзяўчаты з В'етнама, Кубы, Польшчы...

Дарэчы, нярэдка работнікам міжнароднага аддзела прыходзіцца рашаць, здавалася б, невырашальныя задачы. Прыходзіць, напрыклад, пісьмо, а на ім адрас: «Мінск, дом каля нямецкіх могілак, Клімовічу Яўгену». Напісаў гэтае пісьмо чалавек, які пакінуў Мінск, відаць, яшчэ да Кастрычніцкай рэвалюцыі. Помніцца яму, што стаяў каля тых могілак адзін вялікі дом. Але ж з той пары мінула паўстагоддзя. Не так лёгка знайсці мінчаніна, які б памятаў цяпер тое месца. А дом? За пасляваенныя гады іх там выраслі дзесяткі.

Былі праведзены велізарныя пошукі. У іх уключыліся адрасны стол, бюро давадак, нават міліцыя. І адрасат атрымаў пісьмо. «А як жа інакш, — гавораць работнікі паштамта. — Гэта справа нашага працоўнага гонару: вестачка павінна знайсці таго, каму яна накіравана».

Асабліва многа клопатаў у работнікаў сувязі ў перадсвяточныя дні. Паток пісьмаў, паштовак, тэлеграм расце з кожным днём. Мільёны людзей хочуць павіншаваць сяброў, родных, знаёмых са святам, пажадаць здароўя, шчасця, поспехаў. Хоць і нялёгка бывае справіцца з такой работай, паштавікі не скардзяцца: «Каму-каму, а нам добра вядома, што святочныя пісьмы і тэлеграмы робяць людзей больш шчаслівымі».

Перад святам часцей звычайнага завітвае паштальён і ў нашу рэдакцыю. Землякі з Англіі і Канады, Злучаных Штатаў Амерыкі і Францыі, Бельгіі і Галандыі шлоць віншаванні з надыходзячым Кастрычнікам. А перад святам, як заўсёды, з Мінскага галоўпаштамта разам з іншымі газетамі адправіцца за мяжу і наш «Голас Радзімы». На яго старонках землякі знойдуць і словы віншавання, і цікавыя расказы аб працоўных перамогах беларускага народа.

Д. ЧАРКАСАВА.

Народным паэтам

Беларусі

Аб'яўлены адкрытыя конкурсы на праекты помнікаў народным паэтам Беларускай ССР Янку Купалу і Якубу Коласу. Помнікі будуць узведзены ў Мінску: Якубу Коласу — на плошчы Якуба Коласа, Янку Купалу — у парку, які носіць яго імя. У конкурсах, якія працягнуцца да 1 чэрвеня 1966 года, прымуць удзел беларускія архітэктары і скульптары, а таксама іх калегі з іншых рэспублік.

ДЗЕ ПАЧЫНАЕЦА РАСІЯ...

Працоўныя Петрапаўлаўска-Камчацкага адзначалі 225-годдзе роднага горада. Напярэдадні юбілею да іх у госці прыбыў Дзяржаўны ансамбль танца Беларускай ССР, які ўзначальвае заслужаны дзеяч мастацтваў нашай рэспублікі А. Апанасенка.

З Петрапаўлаўска беларускія артысты пераедуць у Магадан, дзе сустрэнуць 48-ю гадавіну Вялікага Кастрычніка. Два тыдні ансамбль правядзе ў Хабарўску, а потым накіруецца ў Паўднёва-Сахалінск.

Пасля дзесяцідзённага знаходжання на Сахаліне беларускія артысты пераедуць у Прыморскі край, дзе дадуць каля дзесяці канцэртаў, а потым наведаюць Благавешчанск. Новы год калектыву ансамбля сустрэне ў Чыцінскай вобласці.

Канцэртнымі выступленнямі ў гарадах Краснаярскага краю Дзяржаўны ансамбль танца БССР закончыць сваю трохмесячную гастрольную паездку.

ВАС ШУКАЮЦЬ І ЧАКАЮЦЬ СВАЯКІ

Паважаная рэдакцыя! Нядаўна мне давялося пабываць у Беларусі, дзе я прачытаў газету «Голас Радзімы». Маю ўвагу прыцягнуў артыкул «Вас шукаюць сваякі», у якім гаварылася аб асобах, якія шукаюць сваіх родных за мяжой. І ў мяне ўзнікла думка звярнуцца да вас з просьбай дапамагчы мне адшукаць маю маці, паколькі ранейшыя спробы яе знайсці не ўвянчаліся поспехам.

Прозвішча маці СІБУЛЬ Вольга Янаўна, дзявочае прозвішча — КУТСАР. Нарадзілася ў Эстоніі, у 1909 годзе. У час вайны жыла ў Беларусі, адкуль, магчыма, была вывезена фашыстамі ў Германію. Калі хто што-небудзь ведае аб яе лёсе, просім паведаміць па адрасе: г. Талін, вул. ГРАНІДЗІ, д. № 1, кв. 2. СІБУЛЬ Эрыху Аскаравічу.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:
Мінск, Ленінскі
праспект, 77.
Дом друку.
Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы»
ТЭЛЕФОНЫ:
6-19-31, 6-97-92,
3-25-52, 6-18-88.